

TAZETTE #2

THEATERAANZEE.BE

ZATERDAG 28/07/2012

'FAMILIEPARK IS VASTE WAARDE' INTERVIEW MARC BREBAN

Nog voor de tent van Café Koer er dit jaar neerstreek, en daarmee ook het meetingpoint, was er in het Leopoldpark tijdens de voorbije TAZ-edities al heel wat te beleven. Zo kun je de ondertussen klassiek geworden Riddervoorstellingen van Inspinazie sinds jaar en dag op de Tribune van het park terugvinden. Marc Breban, alias Ridder Marc, was er al vanaf de eerste editie bij, samen met zijn broer, Ridder Jan. Dat was toen nog met een cursus improvisatietheater aan een container op het strand. Het tweede jaar speelde hij zelf mee met zijn improvisatietheatergroep Inspinazie op de zeedijk. Sinds een aantal jaar zorgt Marc ook voor het programma van het straat- en familietheater op de tribune in het Familiepark. Marc is ervan overtuigd dat een dergelijk jeugdtheaterluik een eerste stap is naar het volwassenentheater. Maar het is ook gewoonweg léuk.

Breban: "Het Familiepark is dan ook een zeer aantrekkelijk concept. Eerst en vooral is het gratis en daarnaast ook zeer toegankelijk. Overdag kun je naar de voorstellingen

gaan met je kinderen, 's avonds kom je gewoon nog eens zelf langs als de kinderen al slapen. Ik krijg vaak reacties van ouders die merken dat hun kinderen echt uitzien naar de voorstellingen in het park, wat uiteraard heel fijn is. Persoonlijk vind ik het een van de leukste dingen als we zelf met Inspinazie optreden en we al een uur voor de show kinderen en hele families zien toestromen. Het publiek en de spanning nemen toe. Dat enorme enthousiasme vind ik fantastisch. Vorig jaar kwamen na onze show twee jongens, die al elk jaar naar ons kwamen kijken, op ons af met de vraag of ze in ons voorprogramma mochten spelen. Fantastisch toch? De oudste is 14 jaar: vrijdag kun je ze voor onze show aan het werk zien!"

Wat Marc nog meer fijn vindt aan het Familiepark is de diversiteit van de voorstellingen: "Telkens wordt op een andere manier de interesse van de kinderen gewekt. Onze Riddershow is bijvoorbeeld heel interactief. De reactie van de kinderen is dus heel belangrijk is voor de show, maar je hebt ook totaal andere dingen, zoals *Trucabrac*, waarbij Daniel Adrian zonder een woord te zeggen theater maakt." De muzikale vertelvoorstelling van Fool on the Hill/Els Trio, *Roomvlekpieternel*, is dan weer rustiger genieten met muziek.

“Maar dan heb je ook bijvoorbeeld de jongens en meisjes van Jonna vzw die de muziekvoorstelling *Oskar* in elkaar staken: het jeugdig enthousiasme spat er gewoon van af! Je moet al bijna lachen als je ze zo op het podium ziet staan.” Ook het talent Steven Beersmans is iemand om in de gaten te houden (*Niks is wat het lijkt, MVS*), aldus Marc. De productie van deze muziektheatervoorstelling op locatie kwam tot stand via een samenwerking tussen 30CC en fABULEUS in het kader van het Rode Hond Festival.

fABULEUS is verder ook nog met *César, mijn broer is een paard* (danstheater in een lege school) en met *Tape Voor Kleuters* (i.s.m. Tuning People) vertegenwoordigd op TAZ. Uitgangspunt? U raadt het al: tape. Of beter gezegd, de verschillende geluiden die je kunt creëren door op een creatieve manier met plakband om te gaan. Huh? Snaren van tape waarop gitaar wordt gespeeld, het geluid van ingetapete schoenen wordt versterkt... Je hoort ‘krrrst krrsst’. Maar tape kan nog voor veel meer dienen: gekke hoeden worden niet opgezet maar op het hoofd geplakt en er zijn ook plaksnorren bij. Maar het is allesbehalve klassiek jeugdtheater: experimentele soundscapes worden afgewisseld met zeer absurdistisch-dadaïstische stukken dans en tekst, en van het decor is al het verhalende weggesneden, tot enkel de essentie overblijft. Help! Kunnen kleuters dat wel aan? We gingen het vragen aan Peter Anthonissen, dramaturg bij fABULEUS. Een verslag van dat gesprek vind je in de *TAZette* van morgen/zondag. (*MVS*)

FAMILIEPARK T/M VRIJDAG 3/08 @ LEOPOLDPARK

INTERVIEW: URLAND THE POWER OF PIXEL

Een van de opmerkelijkste voorstellingen van de eerste dagen op TAZ was *House on Mars: Pixel Rave* van het Nederlandse collectief Urland. In groteske B-stijl gaan zij op pixeljacht op de planeet Mars, waarvoor ze zich lieten inspireren door foute sciencefictionfilms, house uit de jaren negentig en een verhaal uit de Bijbel. Omdat de overige groepsleden om drie uur in de namiddag nog hun roes uitsliepen, kregen we enkel Thomas Dudkiewicz te pakken.

“Al vanaf het begin hadden we het idee om een techno-opera te maken, met grote gebaren en in een kitscherige vorm. Dat B-acteren is een stijl die ons wel ligt. Ook in onze vorige voorstellingen zat dat groteske spel. Zelfs in een klein zaaltje kijken we heel episch tegen het licht in (*lucht*).

“We hebben allemaal wel een referentiekader van foute ruimtereisfilms waaruit we gretig putten. Maar speciaal

voor *House on Mars* hebben we de hele *Star Trek*-serie nog eens doorgespit, iedere avond een paar afleveringen. De idee dat we allemaal strakke mensen zouden spelen in strakke pakjes, met bepaalde codes en handelingen die ze moeten uitvoeren om ergens binnen te raken, haalden we uit die serie. We vinden het bijzonder geestig om helemaal te wachten voor een deur open is alvorens erdoor te lopen.

“We hebben zelfs een soort sciencefictionwoordenboek gelezen, met allemaal *spacy* woorden die we dan in onze tekst, enfin *lyrics*, gebruikt hebben, om het wat gedetailleerder en diepgaander te maken. De meeste andere jongens van Urland zijn ook gamers, en we hebben ergens in de voorstelling ook een tune uit *Zelda* verstoppt als knipoogje naar de gamers in het publiek. De techno-dj die we vroegen om de muziek te maken, kreeg de opdracht om – het is tenslotte een opera – een lied van de ontmoeting in het geheel te verwerken, een lied van de wraak, enzovoort.

“Maar we baseerden ons ook op het verhaal van de stichting van Rome, waarbij de broers Romulus en Remus ruzieden over wie zijn naam aan de stad zou mogen geven. Er zit zelfs een stukje Bijbel in de voorstelling, want ook de broedertwist tussen Abel en Kain inspireerde ons. Als collectief zijn we nu drie jaar bezig, en we merken dat we wel vaker teruggrijpen naar grote, epische verhalen en mythes. Die gieten we dan wel in een nieuw jasje. Of verplaatsen we zelfs naar een andere planeet (*lucht*).

“In Amsterdam hebben we eens in De Melkweg gespeeld, waarna we een afterparty gaven op onze *pixel rave* muziek, met onze laser en visuals. Misschien kunnen we dat hier best niet doen, want de buurman van onze speelplek is al komen klagen wegens geluidsoverlast (*lucht*). Nu, het is niet dat we zelf niet uitgaan, hoor. We spelen om tien uur 's avonds, moeten dus niet vroeg op en gaan na de voorstelling graag nog op stap. We hebben hier een stamkroeg gevonden naast het casino, de Sherry's, en daar zitten we nu al elke avond. We hebben zelfs de barman en barvrouw op onze gastenlijst gezet.”

Technicus Koen de Bruyn breekt in in het gesprek: “En onze taxichauffeur ook. Benieuwd of ze gaan komen kijken. De Sherry's is echt een hele foute plek. Op een gegeven moment hadden ze zelfs hoeren voor ons gebeld! Kwamen daar plots drie meisjes in dezelfde jurkjes en een begeleider binnen, die ze heel strategisch in onze hoek van het café geplaatst hadden – nu ja, we waren dan ook nog de enige klanten. Ze zagen er echt uit als ‘drie kleedjes aan, twee betalen’. Maar ze verkochten zich zo slecht, dat we niet hebben toegehapt (*lucht*). Zelf ben ik gisteren op half zes gaan slapen, maar de rest van de ploeg is nog naar het strand gegaan, om te zwemmen bij zonsopgang. We hebben het dus wel naar onze zin op Theater Aan Zee!” (*FT*)

VANAVOND 22U @ VTI

STOOMBOOT & YNOJI JONG MUZIEK

Na een soloconcert 's ochtends in Fort Napoleon meerde Stoomboot, de artiestennaam van Niels Boutsen, gisterennamiddag aan in Café Koer. Voor zijn passage in de tent had hij twee muzikanten meegebracht, respectievelijk op (contra)bas en drums. Door die bezetting kregen zijn breekbare liedjes een iets gevarieerder kleurenpalet: de 20-jarige student Geschiedenis uit het Leuvense schrijft Nederlandstalige nummers in de traditie van – zijn muzikale voorbeelden – Bart Peeters en Raymond Van het Groenewoud. Maar zelf komt hij, voorlopig toch, een stuk brozer uit de hoek. Want waar Peeters en Van het Groenewoud er live een stevige lap op durven te geven, zweert Stoomboot bij fluisterpop die even zachtjes als beleefd op zoek gaat naar de oorschelp van de luisteraar, in de hoop zich daar een tijdje te nestelen.

Dat laatste lukt ook geregeld, voornamelijk via de teksten van deze singer-songwriter: Boutsen schrijft vlot over gemeenplaatsen als eenzaamheid en onbeantwoorde liefde, in een herkenbare en eenvoudige taal waarin mooie zinnen worden afgewisseld met woordspelingen en soms flauwe grappes. Voorbeelden van zulke mooie zinnen zijn: 'Meisjes zijn om vol te houden, niet om te verstaan' of 'Ik ben aan het wachten op een hippie die me uit het nu bevrijdt'. In de categorie bedenkelijke humor noteerden we gisteren zinnen als 'Zij eet liever Snickers en ik ben van Mars' of 'In de wereld van de zuivel ben jij de platste kaas'. Mja.

Programinator Pieterjan Vervondel had bij Stoomboot een associatie met Zjef Vanuytsel, zo liet hij gisteren weten in de *TAZette*. De Vlaamse kleinkunstenaar Vanuytsel bracht in de jaren zeventig een reeks gesmaakte albums uit, op zijn beurt beïnvloed door het poëtische oeuvre van Boudewijn De Groot. Dat zijn namen die klinken als een klok, wat de Nederlandstalige muziektraditie betreft. Maar Stoomboot heeft overduidelijk talent genoeg om zich op termijn een plaats te verwerven in die traditie, als hij de grappen ruilt voor echte poëzie. Het publiek menen kan hij trouwens nu al: het is aan weinig bands in Jong Muziek gegeven om het publiek te laten meezingen met een nummer dat niemand voordien ooit had gehoord. Niet toevallig was het ook datzelfde nummer dat op het einde nog eens werd herhaald – Stoomboot kent het belang van een welgemikte meezinger voor wie een langdurige relatie met een publiek wil opbouwen.

Tweede deelnemer aan Jong Muziek op deze TAZ-editie is Ynoji, uit te spreken als 'ea(t) no jea(ns)'. Het is de naam van een electronicaproject van Oostendenaar Lucian Ditulescu, opgericht samen met Bruno Van Damme. Ditulescu samplet dagelijkse geluiden en verwerkt die tot een vloeiend, sfeervol geheel, onder meer geïnspireerd door Moby, Eskmo en Sk'p, maar ook door de Braziliaans-Canadese geluidspionier Amon Tobin. Pieterjan Vervondel: "Ik heb dit project leren kennen door op de website vi.be de naam 'Amon Tobin' in te tikken bij 'invloeden'. Ik ben zelf namelijk vree zot van Tobin. Ik kwam op de pagina van Ynoji terecht, waar toen nog enkel mixed tapes op stonden. Nog geen eigen nummers dus, maar bewerkingen van ander geluidssamples. Maar toch was ik meteen ontroerd. Typisch voor dit genre is dat je er niet zo gemakkelijk één liedje uit kunt puren: het vloeit allemaal in elkaar over. In een oneindig verloop, één lange flow. Maar ik hield meteen van de klanken en van de sfeer – je voelt dat er met veel precisie aan gewerkt is. En ja, ik weet wel: het label 'electronica' zal sommigen misschien een beetje afschrikken, als iets dat ver van hun bed staat. Maar je kunt het ook zien als een soort van nieuwe klassieke muziek, weliswaar via een computer. Dat vind ik echt: het heeft iets klassieks. Ook deze Ynoji." (SH)

VANDAAG OM 11U30 @ FORT NAPOLEON EN OM 15U00 @ CAFÉ KOER

CIJFER VAN DE DAG

8 Is het cijfer verborgen in het nogal zeldzame woord 'octet'. Wat volgens het woordenboek zoveel betekent als: muziekensemble voor acht instrumenten of zangstemmen. Of een daarvoor geschreven compositie. Zie ook: het Rudy Trouvé Octet. Zeer aanbevolen als u eens in levende lijve wilt meemaken waartoe acht muzikale klasbakken in staat zijn. Want Trouvé treedt vanavond om 23u op in de NMBS Loods en doet dat met niet de minsten: Elko Blijweert, Aarich Jaspers, Dimitri Daggelinckx, Geert Vanbever, Joris Caluwaerts, Sigrid Van Rosendaal en Tom Pintens, de nieuwste aanwinst. Er is ook een voorprogramma genaamd Jangle Boist, zijnde het project van David Deklerck, huiskok van BZB, en Yuri Van Uffelen, huismuzikant bij datzelfde BZB. Muzikale vriendschap, dat is toch het mooiste wat er is?

IN BAD MET ORESTES GRIEKSE TRAGEDIE WORDT MULTIMEDIA

Trouwe festivalgangers herinneren zich vast de *Marollenopera*, de experimentele opera waarin de Belgische componist Walter Hus Brusselse en Oostendse liefhebbers samen liet zingen. Dat was twee jaar geleden en de Bathroom Singers (BRS) namen de Oostendse partij voor hun rekening. Deze keer zingen en spelen de BRS een bewerking van de *Oresteia*, een Griekse tragedie van Aischylos. Een gesprek met componist Dirk Ooms en regisseur Jan Desein over de relevantie van een toneelstuk van meer dan tweeduizend jaar oud. "In de eerste plaats gaat het over keuzevrijheid."

Dirk Ooms en Jan Desein: "Net zoals Griekse filosofen al zo goed als alle fundamentele vragen behandelden, worden in de Griekse tragedies universele thema's behandeld. Deze voorstelling gaat – voor ons – in de eerste plaats over de keuzevrijheid van het individu en het belang van de democratie. Vragen waar de oude Grieken al mee zaten, maar die ook in onze tijd bijzonder actueel blijven."

In zekere zin kwam de crisis in Griekenland jullie dus goed uit?

JD: "Het is te makkelijk om, louter omwille van geografische redenen, te verwijzen naar de actuele tragedie in Griekenland. Wat voor ons actueel is, is de vraag of een burger zich anno 2012 vrij mag noemen? Wat is het verschil tussen je lot in handen van de goden of in handen van speculanten leggen? De banken en multinationals zijn de nieuwe goden die beslissen over ons lot zonder verantwoording te moeten afleggen."

DO: "Het verhaal over de Trojaanse oorlog vormt de achtergrond van de voorstelling. Orestes, zoon van Agamemnon, één van de aanvoerders van het Atheense leger dat ten strijde trekt tegen Sparta, begeleidt het publiek tijdens de voorstelling. We zijn blij dat we voor die rol Herman Altena konden strikken. Herman vertaalde de *Oresteia* en is met Antiek Theater Nederland voortdurend bezig om de oude, 'antieke' teksten toegankelijk te maken voor een hedendaags publiek."

JD: "Wat we willen doen is eigenlijk drievoudig. Ten eerste het verhaal uit de *Oresteia* op een gebalde, bevattelijke manier vertellen. Ten tweede, maar even belangrijk, een mooie voorstelling maken. Mensen moeten genieten van de muziek, van de stemmen, van de beelden, van de kracht die er uitgaat van de tekst, ook nu nog. En ten slotte willen we mensen stof bieden om na te kaarten aan de bar na de voorstelling. Kunst moet een *eye-opener* zijn. De voorstelling is ondanks de thema's en de archaische tekst niet zwaar op de hand. Zowel in de oude tekst zelf als in onze theatrale vertaling sluimert de hoop dat de mens zijn eigen lot wél kan sturen, en mits de juiste keuzes een zekere autonomie kan nastreven."

De muziek, is dat ook oude muziek?

DO: "Speciaal voor de voorstelling geschreven! De stijl van de koorpartijen sluit aan bij de aard van de tekst, soms is ze statisch, soms repetitief, soms gewild archaisch, met patronen die verschillende keren herhaald worden. De muziek van Geeraard Degroote in het eerste deel van de voorstelling sluit daarbij aan, maar contrasteert er ook mee. Zijn muziek becommentarieert als het ware de rest in een hedendaags idioom, oude muziek in een nieuw jasje zeg maar. Oud versus nieuw, modern versus antiek."

JD: "De theatertaal verwijst expliciet naar de Griekse tragedies. We kozen er bewust voor een trage voorstelling te maken. Gestileerd ook. Men vermoedt dat Griekse stukken eerder statisch werden gebracht, de *présence* van de spelers die een sterk verhaal vertelden was van het grootste belang. Dat wilden we zeker behouden."

De Bathroom Singers, is dat een regulier koor? En waar komt die naam vandaan?

DO: "Toen Walter Hus in 2010 zijn Brusselse *Marollenopera* naar TAZ bracht zocht Luc Muylaert (*festivalcoördinator, SH*) iemand die voor vocale versterking kon zorgen. We hebben dan een groep Oostendse zangers samengesteld, de meesten van hen zingen ook bij Ier & Gunter of de Camerata Ostendia. Maar er zijn ook gelegheidszangers bij die doorgaans enkel zingen in bad bijvoorbeeld... Vandaar.

"Werken met Walter en met de zingende *Marolliens* was een fantastische ervaring, dus we vonden het zonde om te stoppen. We proberen de geest van die ervaring een beetje te laten voortleven in wat we nu doen. De mens in zijn gevecht tegen machten die zijn petje te boven gaan, je kunt er zo een nieuwe *Marollenopera* van maken..."

Jullie voorstelling is multimediaal, wat betekent dat?

JD: "Stel je daar niet té veel bij voor, de focus ligt echt wel op het spelen en de muziek. We gebruiken verschillende media. Maar steeds functioneel. Theateracteurs, een koor, muzikanten zijn de – zeg maar – traditionele theatrale media. Maar een deel van het verhaal komt tot ons via een radiobericht, de link met de actualiteit. En de rol van Orestes namen we op film op. Dat stelde ons in staat de figuur constant aanwezig te stellen en er toch een toeschouwer van te maken. Want dat is Orestes: een toeschouwer van zijn eigen leven. Maar een toeschouwer die wel kan ingrijpen en de voorstelling die zijn eigen leven is, mee kan sturen."
(DO/SH)

CAFÉ KOER ZONDAG 29 JULI 2012 – 11.30U

AROMA DI AMORE IS TERUG

INTERVIEW ELVIS PEETERS

'Een verpletterende comeback', zo schreef muziekjournalist Dirk Steenhaut afgelopen mei in *Knack Focus*. Onderwerp van zoveel lof was het wederoptreden van de Mechelse postpunkband Aroma di Amore in de AB in Brussel. Een concert waarbij de postpunkers zowaar een nieuwe plaat voorstelden: *Samizdat*. Vanavond kunt u zelf oordelen of de recensent gelijk had, want dan komen Elvis Peeters en zijn band Café Koer plaatspelen.

Om het eigenzinnige parcours van Aroma di Amore kort te duiden, citeren we graag nog even Dirk Steenhaut uit diezelfde bespreking: "Ook vóór Noordkaap, De Mens of Gorki waren er in ons land al groepen die op een geloofwaardige manier wisten te rocken in het Nederlands. De Brassers, Mensen Blaffen, Arbeid Adelt, de vroege Kreuners: allemaal bedienden ze ze zich, tijdens de punk- en new waveperiode, van hun eigen taal. Uit die categorie was Aroma di Amore verreweg de origineelste: Niemand schreef teksten die zo rauw, poëtisch, uniek en beeldrijk waren als zanger Elvis Peeters. (...) Aroma maakte bovendien indringende muziek die veel nauwer aansloot bij bands als Wire, Gang of Four, PIL en Big Black dan bij, pakweg, Raymond Van het Groenewoud. Dat verklaart wellicht waarom het gezelschap er, ondanks een finaleplaats in de Rock Rally van 1982, nooit in slaagde zich aan zijn cultstatus te ontworstelen." Einde citaat.

Een andere manier om het oeuvre, oud en nieuw, van Aroma di Amore te leren kennen, is door songtitels te citeren: 'Hunker', 'Stront', 'Nu we allemaal alleen zijn', 'Het land is moe', 'Een hoofd in de supermarkt', 'Hoor hoe weent mijn ziel', 'Hartslag', 'Spijt', 'Voor de dood'... Ze geven een impressie van de donkere teneur in de teksten van Peeters, die bij een literair publiek bekend is van *De ontelbaren* (2005, genomineerd voor de Libris Literatuurprijs, SH), *Dichter* (2008) en *Wij* (2009). Maar Peeters schreef de voorbije jaren ook theaterteksten, gedichten en kinderboeken...

Hallo, meneer Peeters? Jullie zijn deze lente begonnen aan een comeback. Hoe is het al verlopen tot dusver?

"Tot nu toe is het al heel plezant geweest. We hebben zowel op de plaat als op onze concerten goeie reacties gekregen. Het lijkt erop dat ons nieuwe repertoire dus aanslaat. Want die nieuwe plaat spelen we live zowat integraal, plus een aantal oudere nummers en een enkele cover (*in de AB iets van Wire, SH*). In Oostende hebben we trouwens een aantal gastmuzikanten mee, namelijk Geert Waegeman op viool, Gerrit Valckenaers (*zie ook Braakland/ZheBilding SH*), en twee backing zangeressen, Eva en Annelies."

Beetje rare vraag misschien, maar: waarom een comeback?

"We wilden alleen herbeginnen als we er zelf ook iets aan

hadden. Anders gezegd: als we nieuwe nummers hadden waar we zelf helemaal konden achter staan. Een comeback met het oude repertoire was dus géén optie. Maar gelukkig was het gevoel tussen ons drie snel terug: met het basistrio van Aroma di Amore delen we een soort van chemie die we met niemand anders hebben. Ook al zijn we intussen toch al vijftientwintig jaar verder."

In hoeverre schrijft u nu andere songteksten dan vroeger?

"Mmm. Ik heb altijd geprobeerd om als tekstschrijver zo alert mogelijk te zijn. Dat was nu niet anders. Of ik expliciet politiek schrijf? Laat ik het zo stellen: als ik voor Aroma di Amore schrijf, appelleert dat aan een specifiek aspect van mijn schrijverschap. Aan een specifieke 'tekstader' in mijzelf, zeg maar. Maar de invalshoek vandaag ligt in het verlengde van vroeger, hoor. Het enige verschil wellicht is dat ik intussen ook romans en gedichten heb gepubliceerd, dus die ervaring neem ik hoe dan ook mee, bewust of onbewust. Al wie onze nieuwe plaat of cd koopt, krijgt er trouwens een aantal extra gedichten bij die niet in de songs verwerkt zijn."

Een van de nummers heet: 'Het land is moe'. Een hommage aan het boek van de Britse auteur Tony Judt?

"Wel, als ik daarnet sprak over alertheid als auteur, is Tony Judt daarin zeker een voorbeeld voor mij. Hij heeft met */// Fares the Land* een belangrijk sociaal-politiek commentaar geschreven, en net als hij onderschrijf ik de idee dat een samenleving een aantal belangrijke basisvoorzieningen niet mag privatiseren: zorg, onderwijs, energie, openbaar vervoer enzovoort. Als je die overlaat aan de vrije markt, door die functies door te schuiven naar commerciële bedrijven, dan vergroot je de kloof tussen arm en rijk nog meer. En sinds de jaren tachtig hebben we gezien wat er gebeurt als de publieke voorzieningen worden afgebroken, ook in ons land. Helaas. Dus ja, dat baart mij zorgen en daar schrijf ik dan ook over."

Ik hoor dat u vandaag ook een bijdrage levert aan de Speakers' Corner in het Leopoldpark?

"Ik breng een tekst die ik tien jaar geleden heb geschreven en die nog steeds zeer actueel blijkt te zijn. Het gaat over Europa. Maar euh... ik had liever geen gelijk gekregen."

Laatste vraag: is de muziekbusiness veel veranderd?

"Goh. Het zou voor een band als Aroma di Amore een pak moeilijker zijn geweest om vandaag te beginnen dan toen, in de jaren tachtig. Zoveel is zeker. Er is veel veranderd, ja. Niet per se in de negatieve zin, maar toch. Een onmiskenbaar voordeel aan deze tijd is dat je relatief snel en goedkoop tot deftige opnamen komt: je kunt zowat overal werken, wat we voor de nieuwe plaat trouwens gedaan hebben. Vroeger kon je alleen terecht in peperdure studio's. Ik hou wel van die vrijheid, er schuilt iets in van de punkgedachte: *do it yourself*. En je kunt een plaat ook uitbrengen in eigen beheer. Maar door het downloaden wordt er ook veel muziek illegaal beluisterd, en dat is wel jammer. Ook daarom hebben we extra teksten bij de plaat gestopt: om de personen die een plaat van ons kopen, een bijkomend argument te geven." (SH)

CAFÉ KOER VANAVOND OM 21U

A VERY STRANGE ENCHANTED BOY
THEY SAY HE WANDERED VERY FAR, VERY FAR
OVER LAND AND SEA
A LITTLE SHY AND SAD OF EYE
BUT VERY WISE WAS HE
AND THEN ONE DAY
ONE DARK DAY HE PASSED MY WAY
AND WHILE WE STOOD OF MANY THINGS
FOOLS AND KINGS
THIS HE SAID TO ME
THE GREATEST THING YOU'LL EVER LEARN
IS JUST TO LOVE AND BE LOVED IN RETURN

RETORICA REVISITED DE REDENAAR IN VALENTIJN DHAENENS

De kunst van het spreken is zo oud als de taal zelf. Het aaneenrijgen van woorden tot mooi geformuleerde zinnen is een kunst die enkelen onder ons gegeven is. Het uitspreken van diezelfde zinnen en daarmee de aandacht van omstanders vasthouden; hen intrigeren met de klanken die uit je mondholte komen en de manier waarop rimpels zich op je gezicht aftekenen, is echter een zeldzame gave. Valentijn Dhaenens liet zich voor *DegrotemonD* inspireren door de tot de verbeelding sprekende, maar vaak ook weerzinwekkende figuren uit de geschiedenis die deze kunde machtig waren. Meer nog, hij is zelf zo'n figuur. Lees: eloquent, niet weerzinwekkend. Zijn stem meandert beheerst tussen de verschillende zinnen heen, terwijl hij welbespraakt vertelt wat hem precies tot de nobele kunst van de retorica aantrekt.

Valentijn Dhaenens: "Ik ben eigenlijk altijd al enorm gefascineerd geweest door de macht van het woord. In de politieke zin van de betekenis dan. Ik ben geïntrigeerd door de vraag hoe het mogelijk is dat bepaalde mensen in staat zijn geweest om met woorden hele volkeren in een bepaalde richting te bewegen. Hoe men kan beschikken over leven en dood van duizenden mensen, gewoon door dingen op een bepaalde manier te zeggen. Het gaat dan zelden over wat er gezegd wordt, maar veel meer over de manier waarop. Wie de kunst van het woord machtig is heeft veel macht over mensen of kan veel macht over mensen hebben."

***DegrotemonD* laat zich misschien best omschrijven als een collage van verscheidene toespraken uit de geschiedenis van de mensheid. Wat moet deze vorm communiceren?**

"Het viel mij op dat er in de loop van de geschiedenis eigenlijk niets is veranderd. Er is weinig verschil tussen de manier waarop Socrates zijn eigen doodvonnis probeert te ontvluchten en de manier waarop de Amerikaanse president Obama mensen probeert te overtuigen "dat we het kunnen". Het is de bedoeling een soort wereldgeschiedenis te schetsen aan de hand van toespraken. Voor één keer dus niet aan de hand van oorlogen, veldslagen, geboortes of volksverhuizingen, maar gewoon aan de hand van toespraken."

Doorheen de voorstelling valt op hoe vatbaar mensen zijn voor mooipraterij. Gaat het ook over hoe menigtes zich soms te makkelijk laten meeslepen?

"Ja, zeker. In essentie gaat het over manipulatie. Elke goede toespraak is manipulatief, zowel positief als negatief. Het is niet omdat een speech positieve gevolgen heeft dat die niet manipulatief zou zijn. Ook in het dagelijkse leven manipuleren we constant. Zo beginnen we een gesprek op een feest bijvoorbeeld vaak met een grapje. Dat is eigenlijk

al manipulatie, want daarmee probeer je de sympathie van mensen voor jou te winnen. Dit zijn onbewuste retorische truken. Je gaat ook nooit aan het begin van een speech zeggen waar het op staat. Je hebt een soort inleiding nodig waarbij je de toehoorders probeert warm te krijgen voor het betoog dat volgt. Natuurlijk stel ik mij de vraag waarom mensen daar zo vatbaar voor zijn. Maar ik heb vrees ik niet meteen een antwoord klaar, behalve dan dat het mensen zijn."

Hoe zie je zelf de terugkoppeling van de verschillende fragmenten in de voorstelling naar de hedendaagse samenleving?

"Eigenlijk is er in het algemeen niet zoveel veranderd, behalve dan dat na de Tweede Wereldoorlog de Amerikaanse popcultuur heel belangrijk is geworden. Hierdoor zijn speeches veel sloganesker en korter geworden. De nieuwe media en hun voorliefde voor *quotes* spelen daar een grote rol in. Ons aandachtbereik is korter geworden waardoor slogans nog bondiger en nog gericht moeten zijn. Ik was erg blij met de populariteit van Obama. Want toen ik de voorstelling maakte was van Obama nog geen sprake. Zijn succes is toch een soort bestendiging van de macht van het woord. Hij heeft door het gebruik van taal veel mensen voor zich gewonnen."

Wat is het aandeel van de locatie waar je de voorstelling speelt?

"Het idee om op locatie te spelen dateert van in het begin van het creatieproces. Ik had *DegrotemonD* oorspronkelijk gemaakt om in een universiteits aula in Leuven te spelen. Dat is een erg oude houten zaal. De structuur van een aula zit zo in elkaar dat je niet veel diepte hebt, maar dat alle mensen in de hoogte een soort amfitheater vormen. Een perfecte plek om een speech te houden. Nadien heb ik steeds gezocht naar een soort van historische ruimte waar belangrijke gebeurtenissen hebben plaatsgevonden of waar recht werd gesproken. Een plaats waar de retorica thuis is dus. Hier in Oostende is dat de raadzaal van het stadhuis geworden." (HD)

**VANDAAG ZA 28/7 OM 15U IN RAADZAAL
STADHUIS**

BATO CONGO WE ARE A COMMUNITY

De opening van de foto-expo Bato Congo, gisteren in het Leopoldpark, ging helaas gepaard met regen, maar de aanwezigen bleven opgewekt. Zonder twijfel zat de lofrede van fotograaf Stephan Vanfleteren daar voor veel tussen: hij prees de twee fotografen als 'witte merels' die erin slagen om knap werk te leveren in moeilijke omstandigheden.

Bato Congo is de naam voor een cultureel samenwerkingsproject tussen de stad Oostende, Congo en ook wel een klein beetje Brussel. Stephan Vanfleteren was uitgenodigd om de tentoonstelling van twee Congolese collega's te openen. Sammy Baloji won dit jaar als eerste niet-Belg de Spiegelprijs, een prijs die wordt toegekend aan fotografen die mensen, omstandigheden, verhalen en geschiedenissen in Afrika en Latijns-Amerika genuanceerd weergeven. "En zo'n vereniging doet heus niet aan positieve discriminatie", aldus Vanfleteren. Baloji's beelden in het Leopoldpark tonen de ontginning van kobalt en koper in Katanga vanuit het standpunt van zowel de arbeiders als van de internationale investeerders. De beelden van de Congolese fotografe Kiripi Katembo Siku tonen Kinshasa en Oostende dan weer vanuit vogelperspectief – soms letterlijk vanuit een vliegtuig. Het is een expo die we, kortom, warm kunnen aanbevelen.

Deze opening betekende meteen ook het officiële startschot van Bato Congo. De zaden voor dit project werden twee jaar geleden geplant, toen Jan Goossens gastcurator was. Die editie zette Theater Aan Zee ertoe aan om structureel samen te werken rond Congo. Festivalcoördinator Luc Muylaert legt uit. "Onder Jan zijn curatorschap waren er heel wat Congolese voorstellingen geprogrammeerd. Onder meer *More more more ... future* van studios Kabako/Faustin Linyekula. Een choquante voorstelling. We moeten echt meer kijken en luisteren naar hen. Ze kijken helemaal anders naar een maatschappij, theater en cultuur. Ons festival wou ook na de editie van 2010 blijven inzetten op die ontmoetingen. Ondertussen hebben we subsidies voor drie jaar binnengehaald. Die financiering dekt lang niet alle kosten, maar we vinden die ontmoetingen zo'n meerwaarde dat we er ook onze eigen middelen willen insteken. We werken ook

samen met de KVS rond Congo. We zijn een loyaal festival dat met partners uit het verleden vaak samen blijft werken. En KVS ja, dat is natuurlijk een gedroomde partner. Naast Brussel zijn er in Oostende ook heel wat restanten uit het Congolese verleden. Het Maria Hendrikapark bijvoorbeeld is gebouwd met geld dat Leopold II in Congo opstreek."

De programmatie van Bato Congo is ambitieus. Zo zijn er ook debatten, onder meer gisteren en op de slotdag. Centraal staat telkens de verhouding tussen cultuur en duurzame ontwikkeling. Muylaert heeft er alvast een uitgesproken mening over. "Cultuur is noodzakelijk voor duurzame ontwikkeling. Cultuur vormt de basis voor de ontwikkeling van een maatschappij. Om tot een eerlijke samenwerking te komen, moet je vertrekken vanuit cultuur. Ik bewonder het werk van veel ngo's, maar met waterputten graven alleen geraak je niet ver als de geesten van de mensen niet mee zijn. Mensen moeten zich bewust zijn van hun situatie. Je moet eerst een maatschappelijke dynamiek creëren. Zelfs nu, helemaal in het begin van festival zie je die dynamiek al. Er zijn hier mensen die nooit uit Kinshasa zijn geweest die hier rondlopen. Iedereen praat daarmee. Met dergelijke persoonlijke ontmoetingen bereik je veel meer dan de grootste sensibilisering ooit. Daarom ook dat alle medewerkers van Theater Aan Zee, of het nu artiesten zijn of kaartverkopers, samenleven tijdens het festival. Iedereen eet aan dezelfde tafel. Zulke ontmoetingen zonder hiërarchie, gewoon van persoon tot persoon zijn belangrijk. Theater Aan Zee, dat is een grote community."

De komende dagen zijn er ook blogs: Patrick Mudekereza, Papy Maurice Mbwiti en oud-gastcurator Michaël De Cock schrijven over hun impressies van het festival en over de relatie tussen Congo en Oostende.

Congo is uiteraard ook: dans. Morgen wordt Café Koer omgetoverd tot het plaatselijke Kinshasa. Bal Moderne/ Tout Puissant Mukalo brengen u naast leuke dansspasjes een stevige portie ndombolo, salsa, reggae en funk. Niet te missen! Jonge theatergangers die ook zin hebben in meer actie kunnen – overdag – ateliers en workshops volgen. Wie het liever wat rustiger aan doet, vindt ongetwijfeld zijn gading in de Salonparcours. Tijdens die parcours staan persoonlijke ontmoetingen met Congolese artiesten centraal. Zelfs voor toeristen die indruk willen maken op het thuisfront is er goed nieuws. In fotostudio Kinshasa kan u zich voor een spotprijs laten fotograferen met Kinshasa op de achtergrond. O ja, en er is ook nog theater: *À l'Attente du Livre d'Or en Rencontre au pluriel.* (JM)

**ALLE INFO OP WWW.THEATERAANZEE.BE
BATO CONGO I.S.M. KVS, 11.11.11 EN VAIS**

TELEX

Het festival wordt deze editie uitgebreid gecoverd: we hebben vanaf vandaag een persoonlijke TAZ-columnist in de gedaante van Michaël De Cock (TAZ#curator 2010), in *De Morgen*. Twee *Bato Congo*-bloggers, Patrick Mudekereza en Papy Mbwiti, op de website. En, versie 3.0: een TAZ-illustrator in het bos. Als je je al afvroeg wat daar rond die bomen hangt bij de kiosk – het is zijn kijk op het festival.

Vandaag gaat ook *Uitgelezen* opnieuw van start, niet langer op het Zeeheldenplein, dat had je al wel gezien, maar gewoon om 17u op Café Koer. De formule blijft dezelfde, we starten met Bart Moeyaert en Els Dottermans, Stijn Devillé komt z'n column voorlezen en Serge Feys en Jan De Smet geven een voorproefje van hun concert op donderdag.

Op de *Speakers' Corner* vandaag: vanaf 15u30 gaan Louis Janssens en Elvis Peeters u voor onder de bomen aan de kiosk, daarna is het uw beurt. *Speak up*, en hou je vooral 10 minuten lang niet in.

'Van de goot tot theaterstoot' – jawel, Radio TAZ is gisteravond sfeerful van start gegaan. Van 'Arme Joe' tot 'Tout Puissant Mukalo', het passeert er allemaal de revue. Verzoekjes zijn welkom, trapje op aan de kiosk. En verder gaan ze onder voorgaand motto op zoek naar de stoot van de dag, inschrijvingen inclusief vrije oefening zijn welkom bij de deskundige jury Jan en Kevin!

Ook Oostends talent op de bühne: Lucian Ditulescu is de helft van Ynoji, en doet iets met electronica. Wat precies, dat moet je zelf ontdekken. Tenzij Amon Tobin, Moby, Eskmo en Sk'p een belletje doen rinkelen. Om 15u op Café Koer!

In het Familiepark zijn de klanken al even exotisch: Tout Puissant Mukalo zorgt voor een kort muziekje om 15u30, de zwoele stemmen van Bees & Toes en hun vertellingen voor Brave Kinders weerklinken om 12u en om 14u30. Verder speelt Arbi el Ayachi er elke dag zijn voorstelling *Anders* aan de tribune, dit weekend telkens om 14u, en van maandag t/m donderdag om 14u en 16u. Stand-upcomedy voor de kleinsten, dat kan niet fout gaan.

Naar jaarlijkse traditie... Op maandag 30 juli krijg je op vertoon van je medewerkersspas een gratis pak friet bij Frituur 't Hazegras (Gr. de Smet de Naeyerlaan 20).

De kindercoullissen in Mu.ZEE voor TAZ-(h)ouders. Mu.ZEE organiseert tijdens TAZ#2012 ateliers voor kinderen van 4 tot 12 jaar, van maandag 30 juli t/m vrijdag 3 augustus, telkens van 10u tot 18u30. Inschrijven via info@muzee.be of tel. 059 24 21 91 (en op vertoon van TAZ-ticket de dag zelf). Deelname: 2,50 euro per dag en per jonge kunstenaar/kind, breng je boterhammendoos mee. Meer info: www.muzee.be.

Bezoekers aan het Leopoldpark hebben ze al zien staan: de boekenhuisjes genaamd *Little Free Library*. Of, in schoon Vlaams, *Kleine Gratis Bibliotheek*. Het idee is even nobel als eenvoudig: iedereen kan een boek meenemen om te lezen, op voorwaarde dat hij of zij ook een ander boek in de plaats legt. Het idee bestaat al langer en is komen overwaaien uit de Verenigde Staten: daar bouwen ze al langer huisjes met gratis boeken, onder meer aan scholen en in parken. Op www.littlefreelibrary.org vind je alle info en tientallen getuigenissen van enthousiaste 'boekendelers'. Met foto's van verdeelposten over de hele wereld, inclusief Europa en Afrika. De site geeft ook antwoorden op veel gestelde vragen rond het concept. Vragen als daar zijn: 1. Zet het mensen niet aan tot het stelen van boeken? Antwoord: gratis boeken kun je niet stelen. Haha. 2. Worden de boekenhuisjes niet vernield door vandalen? Antwoord: het komt gelukkig weinig voor dat de huisjes worden vernield. En als er zoiets gebeurt, is er altijd een buurman en/of sympathisant die het met veel zorg herstelt. 3. Kun je om het even waar zo'n huisje plaatsen? Antwoord: de regels zijn afhankelijk van de locatie en het lokaal bestuur. Enzovoort. Lang leve de vrije letteren!

COLOFON

Redactie: Steven Heene, Evelyne Coussens, Margo Van Synghele, Filip Tielens, Hannes Dereere, July Mollin, Koen Aelterman, Simon Vandekerckhove

Foto's: Christophe Brysse, Maya Wilsens, Tom Cornille, Clara Hermans, Annemie Craeye, Jimmy Kets

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: LUC MUYLAERT,
TARTART VZW, JAN DECLERCKSTRAAT 2, 8400 OOSTENDE.